

DEMANDES DE DINCAT ALS DIFERENTS PARTITS POLÍTICS QUE CONCORREN A LES ELECCIONS AUTONÒMIQUES DEL 12/05/2024

Amb motiu de les properes eleccions al Parlament de Catalunya, des de Dincat presentem un seguit de demandes adreçades als diferents partits polítics que hi concorren.

En concret, tenim 2 demandes clau que són d'especial rellevància pel sector i que considerem prioritàries de cara a les eleccions:

1. Implementar la garantia dels Drets segons la Convenció de Drets de les Persones amb Discapacitat aprovada per Nacions Unides

- Establir un pla per acabar amb les llistes d'espera
- Transformar el model de suports: revisió de la Cartera Serveis Socials

2. Finançament estable i just

- Garantir l'equiparació salarial dels i les professionals del nostre sector amb els i les de la salut incrementant els mòduls dels serveis de la Cartera un 30% de mitjana
- Assegurar l'estabilitat en el finançament amb plurianualitat en les subvencions d'inserció laboral i subvencions vinculades a drets socials.

1. Implementar la garantia dels Drets segons la Convenció de Drets de les Persones amb Discapacitat aprovada per Nacions Unides

Provisió, assignació de places i llistes d'espera

Les llistes d'espera per accedir a serveis de tipus residencial i d'atenció diürna per a les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament continuen sent un problema preocupant que segueix sense afrontar-se amb la determinació, la contundència i la urgència que requereix.

Al setembre del 2023, i segons dades del Portal de Transparència, la llista d'espera per accedir a determinats serveis ha augmentat encara més respecte a altres períodes i s'ha situat en les 1.192 persones en el cas dels centres d'atenció diürna i en les 3.806 persones en el cas dels serveis residencials¹.

Què demanem?

- Un **pla** en el qual s'afronti de manera decidida la reducció i eliminació progressiva de les llistes d'espera i que contempli els recursos econòmics suficients per fer-hi front.

Transformar el model de suports – Revisió de la Cartera de Serveis Socials

És urgent afrontar de manera ferma i decidida la revisió de la Cartera de serveis socials per fer-la més flexible i ajustada a les necessitats actuals i, en el cas del nostre col·lectiu d'atenció, més acord al mandat de la Convenció de Drets de les Persones amb Discapacitat. Parlem, a més, d'una Cartera que ha d'apostar per la compatibilitat entre els recursos i també per un model de suports que tingui en compte la dimensió comunitària, garantint que les persones amb discapacitat puguin viure de forma independent, participant plenament en tots els aspectes de la seva vida i prenent les seves pròpies decisions amb els suports adequats.

D'altra banda, és fonamental que la modificació de la Cartera contempli, alhora, la revisió de l'actual sistema de copagament que està generant situacions d'empobriment de les persones amb discapacitat intel·lectual al basar-se ens uns criteris que no tenen en compte les especificitats del col·lectiu.

Què demanem?

- **Avançar decididament en la revisió de la Cartera** de serveis socials amb la col·laboració del sector, flexibilitzant els suports i incorporant recursos tan fonamentals i imprescindibles com ara el lleure inclusiu o la conciliació familiar.

¹ Aquestes dades provenen del portal de transparència, són les úniques dades disponibles de referència.

- Solucionar el problema de **l'accés a l'habitatge** de les persones amb discapacitat intel·lectual per garantir el desenvolupament de projectes de vida independent oferint sempre els suports que siguin necessaris i evitant situacions de discriminació que es puguin donar.
- **Revisar l'actual sistema de copagament** per evitar situacions d'empobriment i per fer-lo compatible amb el desenvolupament dels projectes de vida de les persones amb discapacitat intel·lectual.

Complementàriament a la revisió de la cartera, més endavant es recullen altres accions que han de permetre completar la transformació del model segons la Convenció de Drets de les Persones amb Discapacitat de Nacions Unides.

2. Finançament estable i just

Mòduls i tarifes dels serveis de la Cartera - Condicions salarials dels i les professionals i bretxa retributiva entre sectors

L'infrafinançament dels mòduls i tarifes dels serveis de la Cartera està impedit l'actualització salarial dels i les professionals que s'hi dediquen i la correcta negociació dels convenis col·lectius del sector².

Aquesta situació ha arribat al límit després de 14 anys en els que s'han produït retallades i congelacions de tarifes, així com un significatiu i constant infrafinançament. Únicament l'any 2023 es van produir increments de mòduls i tarifes per sobre de l'IPC anterior i la magnitud va ser d'un 6% (4% + 2% no consolidat) quan l'IPC a Catalunya de l'any anterior va ser d'un 5,2%, representant un increment real del 0,8%.

Durant els darrers anys les entitats socials s'han descapitalitzat i s'han vist obligades a recórrer a altres línies de finançament menys estables (filantropia, solidaritat i altres aportacions privades) per garantir el manteniment dels serveis. Però, el més greu i urgent, té a veure amb les condicions laborals dels i les professionals d'aquestes entitats i la impossibilitat de negociar millores salarials després de tants anys d'infrafinançament. S'ha tornat del tot insostenible mantenir la continuïtat de les plantilles, la fuga de talent ja és imparable, i les dificultats per fer noves contractacions van en augment. Tot plegat amenaça la viabilitat i continuïtat de l'atenció prestada al col·lectiu i, alhora, contribueix a portar al límit el clima i les relacions laborals.

Cal també posar de manifest que mentre l'infrafinançament del sector ha provocat aquest estancament en la millora de les condicions laborals dels i

² La partida de personal suposa aproximadament el 75% del total de despeses que assumeixen les entitats d'atenció a persones amb discapacitat intel·lectual

les professionals de les entitats socials, en els àmbits de la gestió delegada, de la sanitat o de l'educació, els salaris i les condicions laborals han anat millorant, especialment durant els darrers anys. Aquesta situació ha generat una enorme bretxa salarial del tot injustificable si tenim en compte que parlem de les mateixes professions i de les mateixes tasques a desenvolupar. Prenent com a referència categories professionals comparables entre convenis del sector de la discapacitat i el conveni SISCAT trobem que la bretxa salarial mitjana actual oscil·la entre el 24,32% i el 67,68%, unes xifres escandaloses que provoquen que, com hem dit, la situació sigui del tot insostenible.

Què demanem?

- Un **pacte de país** per millorar les condicions laborals dels i les professionals d'atenció a persones que es tradueixi en una **pla** per assolir l'increment mínim del 30% necessari per revertir la situació. A més, aquests increments hauran de tenir en compte, també, l'augment de l'IPC que es pugui produir.

Estabilitat financera

A la situació d'infr finançament que pateixen les entitats des de fa anys, s'hi suma també una delicada inestabilitat financera derivada de sistemes de finançament basats en la subvenció que, a més, acostumen a ser de caràcter anual.

Què demanem?

- Implementar un sistema de **finançament estable i plurianual** dels recursos vinculats a drets socials i també dels orientats a la inserció sociolaboral (tant en el marc dels CET, tenint majorment en compte a aquells que donen ocupació a persones amb especials dificultats; com en el marc de l'empresa ordinària mitjançant la promoció del treball amb suport).

Altres demandes

Al marge de les demandes indicades anteriorment i que considerem primordials i de caràcter urgent, existeixen altres peticions que com a sector venim reivindicant des de fa anys. Concretament destaquem les principals necessitats agrupades per àmbits:

Inserció laboral

Les dificultats d'accés al mercat laboral per part de les persones amb discapacitat intel·lectual continuen sent evidents tal i com posen de manifest les darreres dades sobre taxa d'activitat i d'ocupació del col·lectiu. Així, l'any 2022 la taxa d'activitat de les persones amb discapacitat intel·lectual era del 36,4%, mentre que la de les persones sense discapacitat s'elevava fins el 78%. Si parlem de taxa d'ocupació, les dades mostren com en el cas de la discapacitat intel·lectual la xifra és només del 23,8%, mentre que per a les persones sense discapacitat intel·lectual la xifra és del 68,1%. Malgrat que aquestes dades del 2022 són lleugerament millors que a l'any anterior, continuen mostrant una problemàtica a la qual cal donar resposta.

Què demanem?

- Encarar d'una forma participada la **definició d'un model d'inserció** laboral per persones amb discapacitat que contempli:
 - La revisió de l'actual model de centres especials de treball focalitzat en garantir el dret al treball de les persones amb discapacitat i especials dificultats i que tingui en compte també l'envelliment prematur del col·lectiu.
 - La revisió del model d'inserció a la empresa ordinària incorporant nous beneficis a la contractació, tenint en compte el treball amb suport per a les persones amb discapacitat i especials dificultats i reforçant les inspeccions laborals per comprovar el grau de compliment de la quota de reserva (i la implementació de multes i sancions si s'escau)
- Implementar un programa de **formació dual adaptada** per a persones amb discapacitat Intel·lectual.
- Treballar en la sensibilització i conscienciació a nivell de **sindicats** per tal que aquests incorporin a persones amb discapacitat intel·lectual que coneguin a fons els seus drets i necessitats i garantir així una atenció adequada i unes orientacions pertinents.

Educació inclusiva

L'aprovació del Decret 150/2017 va suposar el punt de partida per avançar cap a un sistema educatiu inclusiu. Malauradament i malgrat els esforços i els recursos destinats, no podem dir que a Catalunya comptem amb una escola veritablement inclusiva si atenem a les dificultats dels centres ordinaris

per atendre a l'alumnat amb necessitats educatives especials i, alhora, al manteniment de matrícula dels centres d'educació especial.

Què demanem?

- **Incrementar els recursos** destinats al desplegament de l'escola inclusiva a tot el sistema educatiu, tant a les escoles ordinàries com a les escoles d'educació especial i la resta de dispositius previstos per a la inclusió a l'etapa educativa.
- Actualitzar i incrementar les **ràtios** i els **perfils** professionals inclosos dins del sistema de pagament delegat dels centres d'educació especial.

Accessibilitat i igualtat de tracte

L'accessibilitat és un dret transversal que permet el desenvolupament, l'exercici i el gaudi de molts altres drets reconeguts. Malauradament, encara estem molt lluny de tenir una societat plenament accessible on no existeixen barreres de cap tipus, ni físiques ni de comprensió, que dificulten la participació a la comunitat i el desenvolupament de projectes de vida independents. A més, la societat encara continua adoptant una mirada paternalista, assistencialista, esbiaixada i carregada de prejudicis cap a les persones amb discapacitat intel·lectual que cal poder superar.

Què demanem?

- **Formar, informar i sensibilitzar sobre el tractament** a persones amb discapacitat intel·lectual en diferents àmbits: salut, transport, administració pública, sistema judicial i bancari... per prevenir possibles situacions de discriminació i vulneració de drets.
- **Formar, informar i sensibilitzar sobre el nou codi d'accessibilitat** i garantir el seu compliment tant en termes d'accessibilitat física com cognitiva.

Interseccionalitat

La interseccionalitat en el col·lectiu de persones amb discapacitat intel·lectual està molt present, i encara més quan parlem de dones amb discapacitat intel·lectual. L'enfocament de gènere és vital a l'hora d'oferir respostes a les necessitats de les dones amb discapacitat intel·lectual si volem evitar caure en discriminacions afegides vulneradores de drets.

Què demanem?

- **Formar i sensibilitzar als i les professionals de la salut**, especialment de l'àmbit de la ginecologia, per tal que considerin les necessitats específiques de les dones amb discapacitat intel·lectual.

- Garantir un major i millor **suport a dones amb discapacitat intel·lectual víctimes de violència de gènere i/o abusos.**
- Reconèixer a les **dones cuidadores** que tenen persones amb discapacitat a càrrec mitjançant la provisió de suports i/o ajuts adequats per afavorir la conciliació i millorar la seva qualitat de vida.

Codi civil

Fa temps que la reforma del Codi Civil de Catalunya es va posar en marxa, però malauradament encara no s'ha fet efectiva i és urgent la seva aprovació per seguir avançant en el reconeixement de drets del col·lectiu i per incidir en aquest canvi de paradigma que suposa.

Què demanem?

- **Aprovar definitivament la reforma del Codi Civil de Catalunya,** desplegar tots els recursos i figures que planteja (com el facilitador) i formar, acompanyar i sensibilitzar a tots els agents implicats.

Nivell de vida adequat i protecció social

Que les persones amb discapacitat intel·lectual i les seves famílies han de fer front a sobre costos econòmics és una realitat que s'ha posat de manifest a través de diferents estudis. En aquest sentit, és fonamental que es dissenyin i s'implementin mesures orientades a compensar aquest greuge econòmic.

Què demanem?

- Revisar i incrementar la **quantia de les prestacions de protecció social.**
- **Millorar la fiscalitat** aplicable al col·lectiu³.

Propostes de modificacions normatives

La convocatòria d'eleccions ha paralytitzat el tràmit parlamentari de normatives de gran rellevància pel sector.

Què demanem?

- Impulsar **la llei d'acció concertada** o qualsevol altre instrument normatiu pel qual la concertació quedi reservada exclusivament a les entitats d'iniciativa social sense afany de lucre, així com la **Llei del Tercer Sector.**
- Modificar la definició de Discapacitat Intel·lectual en la **lleï d'accessibilitat de Catalunya.**

³ Dincat disposa d'un informe amb mesures concretes sobre la millora de la fiscalitat.